

BATMAN ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİ ÖĞRENCİ DERS VE SINAV UYGULAMA ESASLARI
YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönerge, Batman Üniversitesi'nde öğrenim gören engelli öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetlerine, sınavlara ve sosyal yaşama tam, etkin ve eşit katılımını sağlamak üzere alınacak tedbirleri, sağlanacak destek hizmetlerini ve birimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, Batman Üniversitesi'nde öğrenim gören engelli öğrencilerin eğitim-öğretim ortamının, ders araç ve gereçlerinin, ders materyallerinin, sınav ve ders uygulamalarının engel durumlarına uygun hale getirilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14. maddesi ile Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'nin 11. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) **Birim:** Batman Üniversitesi Engelsiz Öğrenci Birimi'ni,
- b) **Ders:** Batman Üniversitesi ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında okutulan zorunlu ve seçmeli dersleri,
- c) **Engelli öğrenci:** Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan yükseköğrenim öğrencisini,
- ç) **Rektör:** Batman Üniversitesi Rektörü'nü,
- d) **Sınav:** Batman Üniversitesi'nde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarına dair yapılan ara sınavlar ve yarıyıl/yılsonu sınavları ile bu sınavlara ek olarak yapılan mazeret, bütünleme, tek ders vb. sınavları,
- e) **Senato:** Batman Üniversitesi Senatosu'nu,
- f) **Üniversite:** Batman Üniversitesi'ni,
- g) **Uygun eğitim ortamı:** Engelin türüne göre fiziksel, teknolojik veya pedagojik uyarlamaların yapıldığı ortamı ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Engelli Öğrencilerin Ders Uygulamaları, Ders Muafiyeti ve Derse Devam Durumuna İlişkin Usul ve Esaslar

Genel esaslar

MADDE 5- (1) Engelli öğrencilerin ders ve sınav uygulamalarında uyulması gereken genel esaslar şunlardır:

- a) Batman Üniversitesi Engelsiz Öğrenci Birimi temsilcileri engelli öğrencilere ilişkin kişisel verileri gizli tutmakla yükümlüdür,
- b) Engelli öğrencilerin üniversite ortamına uyum sağlayabilmesi için her eğitim-öğretim yılı başında Batman Üniversitesi Engelsiz Öğrenci Birimi tarafından engelli öğrencilere oryantasyon toplantısı yapılır,
- ç) Engelli öğrencilere verilen ödev ve projeler bu öğrencilerin engel grubu dikkate alınarak uyarlanır.

Ders uygulamaları

MADDE 6- (1) Okul binaları, derslikler, ders araç ve gereçleri ile materyallerinin engelli öğrencilerin kullanımına uygun hale getirilmesine ilişkin tedbirler şunlardır:

- a) Dersliklerin fiziksel erişilebilir olması sağlanır.
- b) İşitme, görme veya ortopedik engeli olan öğrencilere dersi takip etmeyi kolaylaştıracak oturma düzeni yapılır.
- c) Uzaktan eğitim içeriklerinde altyazı, işaret dili veya ekran okuyucu uyumluluğu sağlanır.
- ç) Görme engelli öğrenciler için öğretim elemanının, engelli öğrenci taahhüt formu (iki nüsha düzenlenecek şekilde) iznine bağlı olarak ders içerikleri dijital ve erişilebilir formatta sunulur.
- d) İşitme engelli öğrenciler için ders videolarında altyazı sağlanır.
- e) Dikkat dağınıklığı, disleksi vb. durumlarda sadeleştirilmiş materyal desteği verilebilir.

Ders muafiyeti

MADDE 7- (1) Engel durumundan dolayı muafiyet isteğinde bulunan öğrencilere ders seçmeli ise eşdeğeri verilir, eşdeğeri yoksa ya da zorunlu ise ders teknolojik destek aracılığı ile veya uyarlama yapılarak verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Engelli Öğrencilerin Sınav Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Sınav uygulamaları

MADDE 8- (1) Sınav öncesinde ve sırasında engelli öğrencilerin engel durumlarından kaynaklanacak ve başarı durumlarını olumsuz etkileyecek sorunları en az düzeye indirgeyecek uygulamalar şunlardır:

- a) Engelli öğrenciler için, asansör olmayan binalarda, mümkün olduğunca binaların giriş katlarında bulunan, ulaşılması kolay sınav salonları planlanır.
- b) Engelli öğrenciler talep ederse, sınavlara uygun bir ortamda tek kişi olarak girebilir.
- c) Sınav ile ilgili yapılacak olan duyuru, engelli öğrencilerin engel durumları göz önünde bulundurularak yapılır.
- ç) İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencinin sınava tıbbi araç-gereçle girmesine izin verilir.
- d) Engel durumlarına göre öğrencilerin sınavları eğer uygunsa çoktan seçmeli test şeklinde yapılır.
- e) Engelli öğrencilerin talepleri doğrultusunda sınavları bilgisayar/dijital ortamda veya gereksinimlerine uygun olarak, yazılı sınav yerine sözlü sınav yapılabilir.
- f) İhtiyaç duyulması halinde yazılı sınavlarda refakat edecek bir öğretim elemanı okuyucu-işaretleyici/yazıcı olarak görevlendirilebilir.
- g) Görme engelli öğrenciler için, soru kitapçıkları kütüphanede bulunan mevcut ekipman durumuna göre mümkünse kabartma yazılarak Braille alfabesi yada sesli olarak, kısmi görme engeli olanlar için 16-18 puntolarda basılarak hazırlanır.

ğ) Görme engelli öğrenciler şekilli sorulardan muaf tutulur.

h) Sınavlarda engelli öğrencilere, normal sınav süresinin %50'sine kadar, 60 sorunun altındaki sınavlarda 20 dakika, 60 soru ve üstündeki sınavlarda 30 dakika ek süre veya ihtiyaca uygun ek süreler verilir.

ı) Sınav esnasında ihtiyaç duyulması halinde, engelli öğrencilerin, karşılaşılabilecekleri biyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarından dolayı, görevli nezaretinde, geri dönmek kaydıyla sınava kısa süreliğine ara verilebilir.

i) Engelli öğrencilerin talepleri değerlendirilerek bir gün içinde en fazla iki sınav olacak şekilde sınav programı ayarlanır.

j) İşitme engelli öğrencinin talebi halinde sözlü sınavlarda mümkünse işaret dili çevirmeni bulundurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 9 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği ile ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 10– (1) Bu Yönerge Senato tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

(2) Batman Üniversitesi Senatosunun 03.09.2009 tarih ve 2009/13-2 sayılı kararıyla yürürlüğe konulan “Batman Üniversitesi Engelli Öğrenci Yönergesi” yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürütme

MADDE 11– (1) Bu Yönerge hükümlerini Rektör yürütür.

Yönergenin Kabul Edildiği Senato Kararının	
Tarihi	Sayısı
18.03.2026	2026/12-02